

PM 2010:141 RI (Dnr 316-2618/2009)

Behovet av ett "entreprenörspalats" i Stockholm

Skrivelse från borgarrådet Carin Jämtin (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse från Carin Jämtin (S) om "Behovet av ett "entreprenörspalats" i Stockholm" anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Borgarrådet Carin Jämtin (S) föreslår i en skrivelse den 9 december 2009 till kommunstyrelsen att Stockholms stad utreder möjligheterna för ett, centralt placerat, "entreprenörspalats" för idédrivna småföretagare och entreprenörer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stads arbete med att underlätta för företag att starta och växa ska fortsätta att prioriteras i enlighet med de riktlinjer och intentioner som finns i stadens styrdokument och i enlighet med den inriktning arbetet i dag har. Stadsledningskontoret ser inget behov av att inrätta en ny funktion utan rekommenderar att staden arbetar vidare genom de väl etablerade samarbeten som finns.

Exploateringsnämnden konstaterar att det enligt stadens budget är Stockholm Business Region AB som ska leda arbetet med att på olika sätt stärka det samlade näringslivsarbetet i Stockholms stad.

Stadsbyggnadsnämnden har inte inkommit med något yttrande.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden delar motionärens uppfattning om att det är angeläget att staden underlättar för företag att etablera sig och växa i Stockholm men befarar att lagstiftningen med avseende på de avgränsningar som finns beträffande den kommunala kompetensen kan begränsa så vittgående åtaganden som föreslås genom det utbud av tjänster och lokaler som föreslås i skrivelsen. Detta behöver i så fall utredas vidare.

Utbildningsnämnden har inte inkommit med något yttrande.

Stockholm Business Region AB anser att skrivelsens förslag i grunden är gott men att det i en kommun av Stockholms storlek kan vara svårt att genomföra så att sats-

ningen kommer alla till del. Stadens strategi är att i första hand arbeta genom andra kanaler än att själv vara hyresvärd.

Mina synpunkter

Stockholms ekonomi har under de senaste årens ekonomiska kris fått motstå ett högt tryck. Trots det kan vi nu se att vi står starkare än många andra städer. Tack vara en aktiv och ansvarstagande ekonomisk politik har Sverige och Stockholm klarat krisen bättre än de flesta andra länder och städer i Europa. Vi ser nu också att jobben verkar vara på väg tillbaka till Stockholm, för första gången sedan början av 2008. Det tar jag som en intäkt och ett bevis på att vi har gjort rätt och jag vill därför fortsätta på den redan inslagna vägen.

Stockholms stad har via Jobbtorgen, sommarjobbssatsningar och god ekonomisk hushållning visat att det går att, inte helt undkomma, men åtminstone minimera effekterna av en ekonomisk kris. Det gör att vi nu står starka när ekonomin vänder tillbaka. Något som är viktigt för hela Sverige. Stockholm är, och bör vara, Sveriges ekonomiska motor. Om det går bra för Stockholm så går det också bra för Sverige.

Och för att det ska gå bra så måste företagare i Stockholm ha goda förutsättningar och villkor för att bedriva sin verksamhet här. Carin Jämtins förslag om att skapa en inrättning för att underlätta för nyföretagande och entreprenörskap i Stockholm innehåller därför en god intention. Det är en självklarhet att staden gör vad den kan för att underlätta för företag och företagare att starta och växa och stadens riktlinjer stadgar att vi ska göra det.

Företagare behöver goda villkor och förutsättningar, något som från Stockholms stads sida främst tillhandahålls genom att ställa upp med omfattande rådgivning och stöd, till exempel via det nyligen startade Start-Up Stockholm. Genom att samla Stockholms Nyföretagarcentrum och Innovation Stockholm under ett och samma tak koncentrerar vi den samlade kunskapen på området med syftet att hjälpa nyföretagare och innovatörer med att förverkliga deras idéer och företag. Alltså en verksamhet inte helt olik det entreprenörspalats som Carin Jämtin efterfrågar i sin skrivelse.

Utöver ovan nämnda fortsätter vi att jobba hårt på de arenor som finns tillgängliga för att uppmuntra till, och underlätta för, företagande i Stockholm.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse från Carin Jämtin (S) om "Behovet av ett "entreprenörspalats" i Stockholm" anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i denna promemoria.

Stockholm den 11 november 2010

STEN NORDIN

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse från Carin Jämtin (S) om behovet av ett "entreprenörspalats" i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Tomas Rudin* (S) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Bifalla skrivelsen.
2. Därutöver anför följande.

Antalet konkurser i Stockholms stad ligger på en nästan lika hög nivå som förra året. Sedan årsskiftet har 1316 stockholmsföretag gått i konkurs, eller mer än fyra om dagen. Arbetslösheten i Stockholm ligger för närvarande på 6,9 procent, en mycket hög siffra. Det finns alltså all anledning att vässa stadens redskap för att stötta och utveckla företagandet.

De kreativa näringarna har en stor tillväxtpotential, men det finns behov av att stödet till branschen utvecklas. Entreprenörskap är inte alltid en självklar del av kreativa utbildningar, varför det finns ett behov av rådgivningsinsatser och liknande. Vidare utgörs den kreativa näringen i första hand av småföretag. Det är viktigt att det finns en välanpassad råd- och stödfunktion som är anpassad efter deras speciella behov.

Reservation anfördes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. att delvis bifalla skrivelsens förslag
2. att därutöver anför

De kreativa näringarna sysselsätter redan över 40 000 personer och visar på fortsatt stark tillväxt. Kreativa människor och företag skapar ett respektfullt och öppet klimat och har en stark dragningskraft på andra yrkesgrupper och branscher. Men småföretagare, kulturarbetare, konsthantverkare och formgivare har idag svårt att till exempel hitta lokaler till rimliga priser, nya som gamla. Staden måste dels planera in lämpliga lokaler när vi bygger nytt, dels bevara verkstadslokaler; Färgfabriken och Gustavsbergs fabriker är lyckade exempel på hur kreativa miljöer skapas med minimal upprustning.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* och *Emilia Hagberg* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Skrivelse från Carin Jämtin (S) om ”Behovet av ett ’entreprenörspalats’ i Stockholm bifalls delvis.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Vänsterpartiet vill främja ett socialt och ekologiskt hållbart småföretagande som bidrar till en utveckling av staden. Intentionerna i skrivelsen ligger i linje med vårt förslag om småföretagarforum som bollplank och nätverk för småföretagare och kooperativ. Vår bedömning att behovet är störst i förorterna, där vi vill se flera småföretagarforum, varav något kan ha fokus på kvinnor och något på ungdomar. Särskilt viktigt är att stödja småföretagandet i de stadsdelar, där den borgerliga majoritetens försäljning av förortscentrum till Boulton blev en katastrof för småföretagarna.

Hela stadens politik för att främja småföretagandet måste gå i samma riktning, det räcker inte med enstaka insatser. Förutom småföretagarforum krävs att staden underlättar byggandet av nya arbetsplatser framförallt i förorterna samt öppnar stadsdelskontor och flyttar ut kommunala förvaltningar från city. Under de senaste fyra åren har politiken tyvärr gått i helt motsatt riktning.

Staden bör också köpa tillbaka förortscentrum från Boulton, för att kunna erbjuda skäliga villkor för småföretagarna och sätta igång den centrumutveckling som Boulton inte genomfört. De kommunala bostadsbolagen bör få tydliga direktiv att rusta upp och öka inflytandet för småföretagare som hyr lokaler av bolagen. Vi vill också att staden ska ta fram en utvecklingsplan för små förortscentrum i samverkan med bland annat småföretagarna och avsätta *utvecklingspengar från koncernen*

Det finns en hel rad andra insatser som också skulle underlätta för småföretagarna. Initiativ som Bondens marknad bör till exempel beredas möjlighet att finnas i många delar av staden. Det skulle underlätta för småföretag som producerar och säljer ekologiska och lokala produkter. Stadens avtal om upphandling av livsmedel borde ses över, för att minska utslagning av närservice.

ÄRENDET

Borgarrådet Carin Jämtin (S) föreslår i en skrivelse den 9 december 2009 till kommunstyrelsen att Stockholms stad utreder möjligheterna för ett, centralt placerat, ”entreprenörspalats” för idédrivna småföretagare och entreprenörer.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB:

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar borgarrådet Jämtins (s) uppfattning om att det är angeläget att Stockholms stad underlättar för företag att etablera sig och växa. Ett av verksamhetsmålet i budget 2010 för Stockholms stad är att Stockholm ska bli norra Europas mest företagervänliga stad.

Stockholms stad är redan idag engagerad i stora delar av sådana aktiviteter som omfattas av skrivelsens intentioner. Förutsättningarna för nyföretagande ska förbättras genom att lokaler för småföretagande planeras in i utvecklingen av nya stadsdelar. Staden har också som ambition att underlätta för småföretagare att vara med i stadens olika upphandlingar.

Stiftelsen Electrum, som är grundad av bla Stockholms stad, arbetar för att öka den svenska kompetensen inom informations- och kommunikationsteknologi. Detta sker genom att initiera, stödja och vidareutveckla en nära samverkan mellan näringsliv, forskning och utbildning. Stiftelsen har två dotterbolag: Kista Science City AB och Stockholm Innovation & Growth AB. Stockholm Innovation & Growth AB, STING, svarar för innovations- och startupverksamhet av nya teknikföretag i Stockholmregionen. STING stöder entreprenörer för att snabbare lyckas bygga internationella tillväxtföretag. Med stöd av industriellt erfarna affärscoacher bidrar vi till att nya svenska teknikföretag växer fram som kan konkurrera internationellt och generera export till Stockholm.

Stockholms näringslivsbolag, Stockholm Business Region (SBR) stöder organisationer och verksamheter genom bland annat Stockholms Nyföretagarcentrum som årligen ger råd till 8 000 personer som vill starta företag. SBR stödjer också Innovation Stockholm som hjälper nystartade företag att få ut sin affärsidé på marknaden.

SBR erbjuder sedan 2007 en företagslots för att hjälpa företag att hitta rätt vad gäller tillstånd, lokaler, etablering och lämpliga organisationsformer för nystartade företag.

Inkubatorverksamheten vid Konstfack- Transit har av Stockholms läns landsting fått ett regionalt ansvar för att arbeta med kreativa näringar. SBR kommer också inom kort att gå med i EU-projektet Creative Business Region för att stärka den kreativa näringen i Stockholmregionen.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stads arbete med att underlätta för företag att starta och växa ska fortsätta att prioriteras i enlighet med de riktlinjer och intentioner som finns i stadens styrdokument och i enlighet med den inriktning arbetet i dag har. Stadsledningskontoret ser inget behov av att inrätta en ny funktion utan rekommenderar att staden arbetar vidare genom de väl etablerade samarbeten som finns.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2010 att besvara kommunstyrelsens remiss av skrivelsen från Carin Jämtin (S) med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret vill nämna att Tomas Rudin (s) nyligen väckt en motion (2009:50) om att staden inrättar ett Stockholms Handelshus för stöd och kompetensutveckling för små företag och växande entreprenörskap. Utbildningar, rådgivning, tillståndsgivning och service skulle där, enligt motionen, kunna samlas under ett och samma tak.

Det nu aktuella förslaget från Carin Jämtin (s) om att staden utreder möjligheterna för ett, centralt placerat, "entreprenörspalats" för idédrivna småföretagare och entreprenörer, förefaller enligt exploateringskontoret ha många beröringspunkter med motionsförslaget om ett Stockholms Handelshus. Kontoret anförde följande om detta motionsförslag i tjänsteutlåtandet den 8 december 2009.

Stadens Vision 2030 tecknar en framtidsbild där Stockholm-Mälardalenregionen har ett företagsklimat i världsklass med bl.a. en effektiv näringslivsservice över kommungränserna, som hjälper företag som vill växa eller etablera sig i regionen.

I stadens budget för 2010 och inriktning för 2011 och 2012 anges, under rubriken "Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad", bl.a. att det behövs en kvalificerad nyföretagarrådgivning som hjälper personer som vill starta företag att utveckla sina affärsidéer och att nya sektorer utvecklas kontinuerligt.

Stockholm Business Region AB ska enligt budgeten leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet. Bolaget ska bl.a. förstärka lots- och servicefunktionen gentemot företag. Bolaget ska även undersöka förutsättningarna att stödja nyföretagande och befintliga företag att växa vid Järva samt ta fram en strategi för företagsetableringar i söderort.

Exploateringskontoret kan också konstatera att förutsättningarna för företagare att få information om stadens verksamheter och att kommunicera med staden utvecklas kontinuerligt genom bl.a. stadens hemsida, tillkomst av olika e-tjänster, stadsgemensam telefonväxel och servicenämndens Kontaktcenter. Det nya tekniska nämndhus som nu planeras i fastighetsnämndens regi kommer förhoppningsvis att inrymma även goda kontaktmöjligheter mellan företagare och stadens tekniska förvaltningar.

Exploateringskontoret bedömer att Vision 2030 och de direktiv som ges i budgeten för 2010 om bl.a. utveckling av nyföretagarservicen ligger i linje med motionens förslag om ett Stockholms Handelshus.

Exploateringskontoret gör samma bedömning beträffande förslaget om ett "entreprenörspalats" i Stockholm. Som framgår av stadens budget är det Stockholm Business Region AB som ska leda arbetet med att på olika sätt stärka det samlade näringslivsarbetet

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2010 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) och ledamöterna Abdo Goriya m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ersättaren Marion Sundqvist (MP), *bilaga 1*.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 december 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning att det är angeläget att staden underlättar för företag att etablera sig och växa i Stockholm och bedömer de förslag som lämnas i skrivelsen som vällovliga. De skulle med stor säkerhet kunna bidra till ett ännu bättre näringslivsklimat i staden.

Staden är dock redan idag engagerad i delar av sådana aktiviteter som omfattas av skrivelsens intentioner. Detta sker både genom stadens näringslivbolag, SBR - Stockholm Business Region, Stockholm Business Alliance, mm.

Rådgivningsverksamhet finns och utvecklas inom ramen för Stockholms nyföretagarcentrum, vari också ingår nyföretagarrådgivning för invandrarföretagare.

Förvaltningens anser att frågan även måste prövas ur ett lagstiftningsperspektiv så att inte kommunallagen sätter gränser för denna typ av engagemang. Av skrivelsen kan förstås att det ensidigt är staden som ska lämna kommunala åtaganden för att möjliggöra det förslagna entreprenörspalatset. Detta skulle kunna betraktas som en kommunal subvention till enskilda näringsidkare. Vidare skulle frågor kunna uppstå om vilka kriterier som ska gälla för vilka företag som får komma i åtnjutande av ett entreprenörspalats lokaler, arbetsstationer, rådgivning mm.

Enligt kommunallagen 2 kap 8 § får kommuner (och landsting) genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen (eller landstinget).

Åtgärder som anses allmänt främja näringslivet i kommunen innefattar bl.a. ”klassikern” markupplåtelse till företagen, allmänriktade åtgärder för att tillgodose näringslivets behov av lokaler, engagemang i utställningar, mässor, och annan kollektiv marknadsföring.

Det som särskilt ska noteras är begreppet allmänt främja. Allmänt sett råder en restriktiv syn på kommunala stödinsatser gentemot enskilda företag. Bara om det finns synnerliga skäl kan kommunen ge ett individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare.

En eventuell utredning för att klargöra förutsättningarna för sådana åtaganden bör i så fall inledas med en juridisk prövning av förutsättningarna.

Förvaltningen föreslår att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återopa detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Business Region AB:s kontorsyttrande daterat den 4 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Business Region anser att skrivelsens förslag är i grunden gott, men kan i en kommun av den storlek som Stockholm är vara svår att genomföra så att satsningen kommer alla till del. Stadens strategi är att i första hand arbeta genom andra kanaler än att själv vara hyresvärd.

Stockholm Business Region stödjer organisationer och verksamheter som syftar till att hjälpa företag att starta sin verksamhet, där den mest välkända är Stockholms Nyföretagarcentrum som årligen ger råd åt 8 000 personer som vill starta företag. Bolaget stödjer även Innovation Stockholm som hjälper personer att ta sin idé ut på marknaden.

För de kreativa näringarna finns inkubatorverksamheten vid Konstfack- Transit, som nyligen fick ett regionalt ansvar att arbeta med kreativa näringar från Stockholms läns landsting. Stockholm Business Region arbetar med utvecklingen av Telefonplan och kommer inom kort att gå med i EU-projektet Creative Business Region för att stärka den kreativa näringen i Stockholmsregionen. Sedan ett par år tillbaka stödjer bolaget Stockholm Film Commission och Film Region Stockholm- Mälardalen som syftar till att få till stånd fler filminspelningar i regionen.

Det finns även andra aktörer som får indirekt stöd från Stockholms stad, exempelvis

STING- Stockholm Innovation and Growth där företag inom informations- och kommunikationsteknik samt miljöteknik kan få hjälp att utvecklas.

Stockholm Business Region anstränger sig för att vara nära entreprenörerna genom olika sätt. Bolaget sponsrar entreprenörsföreningen Founders Alliance och Venture Cup. Årligen genomförs 500 företagsbesök och representanter från Stockholm Business Region Development sitter med i styrelsen för 12 företagsgrupper. Genom företagsgrupperna nås närmare 8 000 företag.

Sedan 2007 har Stockholm Business Region Development tillhandahåller bolaget en företagslots för att hjälpa företag att hitta rätt in i Stockholms stad vad gäller tillstånd, lokaler, etablering men även vilken organisation som är lämplig att vända sig till för att starta företag.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) och ledamöterna Abdo Goriya m.fl. (S) enligt följande.

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att bifalla skrivelsen om entreprenörspalats från Carin Jämtin (S).
2. Därutöver anfördes följande.

Det är angeläget att staden underlättar för företag att etablera sig och växa i Stockholm. Nu i lågkonjunktur behöver staden se över möjligheterna att stärka näringslivsklimatet och underlätta för fler nya företag. Ett entreprenörspalats centralt placerat i Stockholm är ett förslag för att underlätta för ett ökat nyföretagande som vi stödjer.

Reservation anfördes av ersättaren Marion Sundqvist (MP) enligt följande.

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att delvis bifalla motion (2009:50) om inrättande av ett handelshus för nyföretagande i Stockholm av Tomas Rudin (S).
2. Därutöver anfördes följande.

Stadens goda samarbete med näringslivet ska vidareutvecklas. Entreprenören och företagaren måste ges bästa förutsättningar för att bygga nytt och utveckla samhället. Den positiva förändringskraft som ligger i företagandet ska uppmuntras och gå hand i hand med en långsiktigt hållbar utveckling. Fler små företag ska kunna konkurrera på lika villkor med större företag i de upphandlingar som staden gör.

Stockholm ska skapa och prioritera ett småföretagscentrum där små företag och nya affärsidéer kan utvecklas. Centret ska erbjuda nätverkande, utbildning, rådgivning och stöd samt bankgarantier eller mikrolån till de företagare som har svårt att säkra start- eller riskkapital. Centret ska utveckla mångfalden i stadens näringsliv genom att särskilt prioritera entreprenörskap bland kvinnor och utrikes födda, entreprenörer inom den sociala ekonomin samt företagande inom kreativa verksamheter. Centret ska lyfta utvecklingen inom material, produktion, hållbarhet och ekologi till att möta nya målgrupper.

Det allt viktigare internationella kontaktskapandet ska prioriteras genom ett ökat samarbete inom Östersjöregionen och EU.

Stockholm ska ha en ledande roll i utvecklingen av framtidens lösningar inom förnyelsebar energi, energihushållning och annan miljöteknik. Många aktörer inom miljöteknikområdet har stor potential att växa ut på den internationella marknaden. Hela sektorn för miljöteknik ska lyftas fram genom att ett branschprogram utvecklas. I branschprogrammet ska näringslivet och de fackliga organisationerna samarbeta och tillsammans ta fram metoder och aktiviteter.